

Csipetnyi. Fény.

Valami kötelékében, valami keretében, s valami valaminek a kíséretében... Nincs ebben semmi homály. Történés van benne, zajlás, folytonosság, folyamat és folyamatosság, döntések, megszámlálhatatlan lélegzetvételnyi közösségi akarat, megújulni tudás... Száz év: nemzetrészünk történetének száz éve?!; a békediktátumok után száz évvel?!

Ma, április 5-én, itt, Kupuszinán sok mindennek a centenáriuma adódik egybe: igen, nemzetrészünk történetének száz éve, így a békediktátum száz évessége, de a Bócsa-féle kocsmá törzsvendégei százéves elcsodálkozásának centenáriuma is, akik „végignézhették”, miként készül A cigány, Szigligeti Ede népszínműve – rögyest a háború lezárulta után. Id. Sturcz József kántortanító nemzedékeket útjára indító cselekedetének száz évét is ünnepeljük. S ünnepeljük Török Péter bácsi születésének századik évfordulóját is...

Pontosabban megtisztelő meghívásukat örömmel fogadva, annak eleget téve Kupuszinával ünnepelünk, ünnepelhetünk mi is! És hogy miként is teszi ezt ez

a csodálatos nyelvsziget-közösség?

Azzal, hogy színpadra állítja Török Péter bácsi drámáját, a *Tuladunait*. Ösbemutatóval tehát. És talán azzal is, hogy unokáját, Péter Istvánt is visszacsábítja a színpadra. S azzal is, hogy kiállításban is megidéz. Sorsokat, életutakat, egyéni pályákat... mind-mind olyan, a pillanatfelvételekből is kiolvasható közösségszeretetet, amely azt az elveszíthetetlen vágyat tette vezérgondolatává, hogy nem múlhat ki a magyar szó, és hogy ünnepnappá varázsolhatjuk mindennapjainkat a játékkal, játsszással: így múljék hát az idő, így fűzze fel szálait történetünk, történelmünk.

Talán ez a kupuszini elveszíthetetlen vágy. S ha nem is, én és velem együtt sokan és mindnyájan finom és lúdbőröző megrendüléssel állunk meg egy pillanatra, és

próbáljuk megérteni azt a csodát, melyet ez a folytonosság jelent, pontosabban a magától értő folytonosság. Hogy nincs megállás, hogy van staféta és van utánpótlás, tehetséggondozás, zene, ének és tánc, hagyomány- és értéktisztelet – és létezik a mással össze nem hasonlítható kupuszini játszás, életigenlés.

Talán ez a kupuszini elveszíthetetlen vágy. S ha nem is tudjuk igazán megfogalmazni, felmérni, kikutatni, mi mindnyájan finom és lúdbőröző megrendüléssel várjuk a *Tuladunait*! S igen, ezzel együtt mind a tízenhét társulat előadását, köszöntését, élet- és közösségigenlését, a vas- és visszatapsokat, a csodálatos szerepformálásokat, a társulatok ránk is átragadó lelkiületét és lelkesedését, az újbóli nekilendüléseket – köszöntünk ismét, Szilágyi!

Jövőre találkozunk huszonötödik ízben is – köszönjük Mindnyájuknak, Mindnyájaknak, hogy nem csak és hogy mindig is a csipetnyi fényt hiszitek!

Sutus Áron,

a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke

Molnár Sári 3. osztály

Kedves Vendégünk, Tisztelt Közönségünk!

Sok szeretettel köszöntöm önöket falunk színjátszásának centenáriumi évfordulóján.

Száz évvel ezelőtt, a nagy háború utáni nehéz és bizonytalansággal teli napokban, idősebb Sturcz József kántortanító úgy érezte, a színjátszás életre hívásával próbálja erősíteni a kitartást, a reményt öseinkben, falunk akkori lakóiban.

A választása Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművére esett. Az ősbemutatóra 1919. augusztus elsején, a kupuszinai búcsú után került sor. Az előadás nagy sikert aratott, és ezzel falunk színjátszása elindult az immár száz éve tartó útján.

A lelkes és tehetséges amatőr színészeink kezdetben elsősorban népszínműveket és vallási témájú darabokat mutattak be, kiegészítve azzal, hogy a két világháború között, az akkori törvényeknek megfelelően, minden magyar nyelvű előadás előtt egy szerb nyelvű egyfelvonásos előadást is be kellett mutatni.

A színjátszás még a 2 világháború éveiben sem szakadt meg.

A háború után, ifjabb Sturcz József lépett édesapja örökébe, átvette a rendezői feladatokat.

1947-ben megalakult a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, mely szárnya alá vette a helyi színjátszást is. Sturcz tanító bácsi a felnőttek mellett nagy hangsúlyt fektetett az iskolai, a diákszínjátszás fontosságára is. A legismertebb, sokszereplős mesejátékokat, gyermekszíndarabokat tanította meg a gyerekekkel.

Ahogy haladunk az időben, a népszínművek mellett egyre inkább megjelentek a zenés vígjátékok is társulatunk repertoárjában. A nagyszerű, vidám estek tréfás jelenetekkel, bohózatokkal és fülbemászó énekekkel, zeneszámokkal egészültek ki.

A nyugat-bácskai falvak műkedvelőit tömörítő Négyesfogatnak is gyakori szereplői voltak a színjátszók.

1978-ban az egyesület vezetősége úgy döntött, a fiatalabb korosztálynak is lehetőséget ad a rendezésre, ezért hamarosan a meglévő mellé egy újabb színjátszó csoport is alakult a lelkes közönség nagy örömeire, hisz mindkét csoport előadásait, színdarabjait nagy érdeklődéssel és örömmel várták és fogadták.

Az újonnan megalakult csoport első rendezője Zsivu Péter tanár lett, majd őt Szolenicki József követte több felejtethetetlen előadással. A színjátszásban szá-

momra a mérföldkövet az 1989-es év jelenti, amikor a visszavonuló Sturcz József tanító bácsi, úgy döntött, hogy rám bízza a rendezést, hiszen ekkor már húszéves színjátszói tapasztalattal rendelkeztem.

A kilencvenes években Dienes Mihály vezetésével megalakult egy újabb csoport, így ismét két előadásnak örvendhetett a nagyjérdemű. 1999-től napjainkig ismét csak egy csoport tevékenykedik az én vezetésemmel, időközben pedig felvettük a Sturcz József Amatőr Színjátszó Csoport nevet.

Az elmúlt években egy nagyszerű színészünk, Gosszé Endre kezdte bontogatni írói és rendezői szárnyait. Reméltük, hogy majd ő lehet az, aki a rendezőnk méltó nyomába lép. Sajnos a sors, a halál közbeszólt, pótolhatatlan veszteséget okozva ezzel közönségünknek. Kedves emlékét örökké szívünkben őrizzük.

Az 1996 óta megrendezésre kerülő Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának a kezdetektől állandó résztvevői vagyunk, idén immár ötödik alkalommal házigazdái is. Számos díjban és elismerésben részesültünk ezeken a találkozókön.

Színjátszó társulatunk áldozatos munkájának elismeréseként, megkoronázásaként Budapesten 2015. augusztus 19-én, az államalapító Szent István-napi ünnepségek keretében Orbán Viktor miniszterelnök úr és Magyarország kormánya Külhoni Magyarságért Díjjal jutalmazta társulatunkat.

A most bemutatásra kerülő darab igyekszik elének tárnai, hogy hogyan éltek falunk lakói több mint 100 évvel ezelőtt. A darab címe *Tuladunai*, írója Török Péter. Társulatunk mindent megtett azért, hogy elnyerje a tisztelt közönség tetszését.

A száz esztendő alatt falunk szinte minden lakója hozzátett valamit ahhoz, hogy a színjátszás életben maradjon: a rendezők, zenei rendezők, koreográfusok, a sok-sok színész, zenész, táncos, a háttérmunkások és nem utolsósorban a lelkes közönség. Mind ezért mindenkinek sok-sok köszönet és hála.

Remélem a jövőben is ugyanilyen lelkesedéssel fognak támogatni bennünket!

Kupuszinai színjátszás, Isten éltesse sokáig!

Molnár József

Kedves Színházkedvelő Közönség!

Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a XXIV. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozásán, Kupuszinán.

Ez a nyugat-bácskai szóránymagyar település, ez a palóc nyelvjárás-sziget egy zárt közösséget alkot, ahol nagyon szívesen látunk minden vendéget, bár kissé nehezebben fogadjuk be a „jövevényeket”. Leginkább nekik kell alkalmazkodniuk hozzánk, ami rendjén is van, hiszen ők szeretnének velünk együtt élni. Most viszont be kell látnunk, hogy sokszor nagy haszna volt a falunknak, sőt a kultúránknak azokból az emberekből is, akik bár nem idevalósiak, de ide jöttek élni, dolgozni, vagy erre jártak, s épp e különbözőség eredményeként megláthatták az itt rejlő értékeket, ezt a népi kultúrát, kincset érő hagyományainkat, zenei tehetségünket, fantáziadús mesevilágunkat, mély vallásosságunkat. Munkájukkal néhányan már gazdagították is falunk kimagasló értékeit.

Kántortanítóként került a falunkba idősebb Sturcz József, akinek köszönhetjük a nagymúltú műkedvelő színjátszásunk elindítását. 1919-ben (Trianon előtt, de a háború után) vitte színre Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművét, s ezzel egy olyan műkedvelő színházi életet indított el falunkban, amelynek fénye máig sem kopott meg.

1946-ban követője fia, az ifjabb Sturcz József lett, majd Zsivu Péter, Szmolenicki József, Dienes Mihály is több felejtethetetlen előadással gazdagította a kupuszinai színjátszás múltját. Harminc évvel ezelőtt Molnár József vette át a rendezői stafétabotot, aki előtte már húsz éve színészként aktív részese volt a színjátszásnak. Molnár József rendezésében újjászületett a zenei műfaj. Előadásait kifinomult érzékel komponálja, megteremtve egyúttal egy olyan igényes színvonalat, amiről csak elismerően lehet szólni.

A színjátszás folyamatossága itt, nálunk, csendes, békés világunkban sohasem kérdőjeleződött meg, sohasem került nagyobb válságba. Őrizzük, éltezzük, szeretjük! Még a mai napig megengedhetjük magunk-

nak, hogy ne engedjünk az igényességünkől, hogy élő zenével adjuk elő a darabunkat, hogy a mai napig büszkeséggel töltsse el azt, aki színészként léphet színpadra. Ez a mi közösségünknek az összetartó ereje. Nemcsak a reflektor fényeiben látható színészeket illeti az elismerés. Legalább olyan fontos munkája van a koreográfusnak, a zenészeknek, az ügyelőnek, a díszlettervezőnek, akiket nálunk kulisszásoknak nevezünk, a varrónőnek, de a sűgőknek is, meg minden-

kinek, mert egy ilyen előadás csak komoly összefogás eredményeként jöhet létre.

Az 1996 óta megrendezésre kerülő Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozásán rendszeresen részt veszünk, számtalan elismerésben volt már részünk.

Öröm számunkra, hogy kis falunk ötödször ad ott-hont ennek a jeles rendezvénynek. Itt volt a találkozó 1998-ban, 2003-ban, 2013-ban, 2015-ben, s most is itt van. Nagy ünnep ez számunkra, kettős ünnep. A „kupuszinai” színjátszás az idén 100 éves. Úgy gondolom, hogy egy százéves múltra visszatérintő csoport munkája felett nem lehet csak úgy szó nélkül elmenni.

És csak úgy csendben megjegyzem, hogy a szá-lak összeérjenek, a mai előadás szerzője, a kupuszinai Török Péter, most lenne 100 éves. A bemutatásra kerülő darabról annyit el kell mondanom, hogy a dráma teljesen helyi témát dolgoz fel, melynek kultúranthropológiai és társadalomtörténeti üzenete van, s azóta is a tudatunkban él. Címe *Tuladunai*, s két hete volt a színmű ősbemutatója. Eddig más feldolgozásban még nem láthatták. A százéves jubileum méltó alkalom arra, hogy helyi szerző darabját mutassuk be.

Kedves Közönségünk!

Reméljük, hogy mind a mai, mind a következő kilenc napban színpadra kerülő előadásokon jól fogják magukat érezni. Mi, mint házigazdák, mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy mindenki jól érezze magát nálunk. Örüljenek velünk együtt, örüljünk egymásnak! Nagy dolog az, hogy a mai rohanó világunkban megtaláljuk az értékeset, az időtálló. Szánjunk egymásra időt, mert csak ennek van értelme! Mind a mai, mind a többi előadáshoz nagyon jó szórakozást kívánok!

Toldi István,

a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület elnöke

A kupuszinai műkedvelő színjátszás első 100 évét bemutató kiállításunk

Múlt nélkül nincs jelen. Mi meg tudjuk mutatni, hogy a kupuszinai színjátszás, amely szerves része a helyi művelődési életnek, micsoda múltra tekint vissza. Büszkék vagyunk arra, hogy az egy évszázaddal ezelőtt elindított folyamat ennyi idő alatt egyszer sem szakadt meg, hogy kitartásból, kemény munkából, összetartásból folyamatosan évről évre jelesre vizsgázik ez a maroknyi, folyamatosan fiatalodó, változó tagokat számláló társulat.

Száz év – képekben. Amikor lehetőséget kaptunk, hogy az elmúlt száz év fényképeken megjelenített színpadi előadásából kiállítást állítsunk össze, nagyon megörültünk, mert számunkra ez nagyon fontos. Adózunk a felmenőinknek, s példát mutatunk a gyerekeinknek.

Azt azért nem mondhatjuk, hogy minden évből tudunk fényképet dokumentálni, de ha csak egy kicsit is belegondolunk az elmúlt száz év technikai fejlődésébe, örülnünk kell, ha a legrégebbi időkből csak töredékesen, pár fénykép fennmaradt.

Hogyan szedtük össze ezt az anyagot? Kupuszina egy nagyon zárt közösség. Itt általában mindenki ismer, és többek között még azt is tudják az itt élő emberek, hogy ki mikor játszott valamelyik színdarabban. Így több módon is próbáltuk felkutatni ezeket a fotókat. Volt, akire célirányosan rákérdeztünk, van-e otthon fényképe egy-egy színda-

rabról, és még a helyi plébánost is megkértük arra, hogy hirdesse ki a templomban, segítse munkánkat az, aki tudja. Illetve nemrég, „mindössze húsz évvel ezelőtt”, megemlékeztünk a helyi színjátszás nyolcvanadik évfordulójáról, s az akkor összegyűjtött anyagot az idén is fel tudtuk használni. A modern technikát kihasználva, még egy sms is körbefutotta a falut, amelyben megkértük a lakosság azon részét, akinek vannak otthon fényképei, bocsássák a rendelkezésünkre.

Össze is gyűlt egy tetemes anyag, amelyben már csak rendet kellett rakni. Sajnos az 1920-as évekből nincs olyan sok fénykép, de szerencsére majdnem minden évből akad képes dokumentáció. Ahogy rakosgattuk a képeket, eszünkbe jutott számtalan szebbnél szebb pillanat, siker, kacagás, öröm, elismerés.

Örülünk együtt ennek a kiállításnak, amely legyen megtartó erő nemcsak a kupuszinai színjátszóknak, de minden nyugat-bácskai magyar számára. Ez a kiállítás egy üzenet: *van értelme, érdemes dolgozni, tenni a közösségért, érdemes kitartani, s higgyék el: van jövő!*

Dienes Koleszár Valéria

...akinek csak egy kicsit is jól áll a szeme, az meglátja, hogy mennyi érték van itt

Már pár éve a Súgóban a Találkozó helyszínéről, településéről helytörténeti, helyi érdekességeket közlünk. Bár Kupuszinán már ötödjére Találkozunk, s bár voltak már kisebb szövegek a településről, mégsem közöltünk egy nagyobb lélegzetvételű sorozatot erről. Kutattam, kerestem, sok-sok szövegre leltem, mégis úgy gondoltam, személyesen is szeretnék beszélgetni a Kupuszinát oly behatóan ismerő dr. Silling István egyetemi tanárral. Szerda este volt. A tanár úr és felesége mosolyogva eperpálinkával és friss pogácsával köszöntöttek otthonukban.

A Súgóba való kutakodás közben a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben nagyon sok Silling István-könyvet találtam. Honnan jött az ötlet, hogy Kupuszina helytörténetével, néprajzával, nyelvjárásával, nyelvészettel foglalkozzon?

EZ INDÍTOTT EL A NYELVÉSZET ÉS A DIALEKTOLOGIA FELÉ

Az egyetemi éveim alatt fogant meg az érdeklődés a helyi értékek, érdekességek iránt. A Magyar Tanszékre azért iratkoztam, mert nagyon szerettem az irodalmat, ott viszont nyelvtörténetet is tanultunk, nyelvészeti tárgyaink is voltak, s azt is láthattam a tanszéki kiadványokban, hogy nyelvjárásokkal is lehet foglalkozni. Akkor már tudtam, hogy mi más-

ként beszélünk, mint a környező településeken, mert bennünket, kupuszini diákokat a Zomborban tanuló, más településről jött diákok néha megkucongtak, kicsúfoltak, hogy milyen furcsa a beszédünk, milyen a nyelvhasználatunk. A tanszéken én voltam az első kupuszini hallgató. Penavin Olga tanárnő és Matijevics Lajos tanár úr megörültek, hogy végre van egy tősgyökeres kupuszini, és buzdítottak is már az első év után, hogy gyűjtsem a ragadványneveket. Kupuszinán ebből valóban sok van, de annak idején, 1972-73-ban, még jóval több volt. Ez indított el a nyelvészet és a dialektológia felé. Az évek alatt pedig egyre erősödött bennem, hogy nyelvész leszek. Amikor a magiszteri pályázatot meghírdették, a nyelvészetre jelentkeztem.

A HELYTÖRTÉNET IS MINDIG ÉRDEKELT

A helytörténet is mindig érdekelt, nagyon kíváncsi ember vagyok, mindent megkérdeztem. A feleségem családja is tősgyökeres kupuszini, jómódú

földműves család volt, apósom mindent tudott, anyósom még többet, és most a feleségem a fő adatközlőm. Rájuk nagyban támaszkodtam, sokat segítettek, így lett a magiszteri dolgozatom a Kupuszinai tájszótár. Össze-
gyűjtöttem a jellegzetes kupuszinai szókincset, és azt mutattam be, írtam le.

ÍGY KEZDTEM GYŰJTENI A SZELLEMI NÉP- RAJZI ANYAGOT... A HELYI TÁRGYI NÉPRAJZ SZINTÉN ÉRDEKES VOLT SZÁMOMRA...

A nyelvjáráskutatás közben érdeklődésem a néprajz felé is fordult. Ahogy a nyelvjárás a régi, az életmód a régi, úgy a viselet, a tánc, a bútorok is régiek, és a gazdálkodási mód is. Mindezt még akkor látni lehetett, vagy hallani lehetett róla. Így kezdtem gyűjteni a szellemi néprajzi anyagot, tehát a népköltészetet, a népdalokat, népballadákat, mondókákat, mondákat, szólásokat. Így lett a kupuszini gyűjtésből később vajdasági gyűjtés is. A helyi tárgyi néprajz szintén érdekes volt számomra, mert különbözött a környező települések mindennap használt vagy elfekvő régi dolgaitól. Néhányan, kupuszinai fiatalok, 1978-ban összefogtunk, és úgy gondoltuk, hogy meg kellene mutatni a falubelieknek, milyen értékek vannak a faluban, hogy vigyázzanak, őrizték meg ezeket a dolgokat. Így tematikus kiállításokat rendeztünk a könyvtárban. Az első kiállítást a kupuszinai edényekből, cserépedényekből rendeztük, ez azért volt érdekes, mert a *Nagyanyám még ebben főzött* című kiállításunk már 1978-ban megvolt, ugyanakkor a szőttéseket is gyűjtöttük már ilyen célokra. Azt sajnálom, hogy amit kiállítottunk, azt később visszavittük a tulajdonosoknak, mert akkor már jól mutatott egy németországi szobában például egy rokka vagy egy tejesköcsög, és a kiállításaink után felvásárolták ezeknek a javát. Tehát a mi pozitív hozzáállásunk és gondolkodásunk sajnos negatív eredményekkel is járt, nem teljes egészében, mert azért többségében ami ötven éve a hátsó szobában volt, az kikerült esetleg

a folyosóra vagy a gangra. A következő évben gyermekviselet-kiállítás mutattunk be, majd később a diákjaimmal össze tudtuk gyűjteni a mai állandó kupuszinai néprajzi gyűjtemény anyagát, ami azóta is, 30 éve ott áll a régi iskola épületében. Nem lett belőle tájház, de a kupuszinai háromszatú ház anyagát sikerült bemutatni, s annyi tárgyat sikerült beszerezni, hogy még mindig tudnánk újat is mutatni.

24-25 KÖNYVEM VAN JELENLEG

Szóval a gyerekek segítségével, az önként vállalt elköteleződéssel, a családom támogatásával tudtam megvalósítani ezeket a dolgokat, amelyekből aztán sorra születtek a könyvek, közben híre ment, hogy itt van egy néprajzkutató, meghívtak különböző konferenciákra, szemináriumokra, hogy számoljak be az itteni tevékenységekről. Ekkor már nem csak a kupuszinairól, hanem a nyugat-bácskairól is meséltem, gyűjtöttem, és így a Kárpát-medence minden országában voltam már előadást tartani. Majd ezekből a tanulmányokból lassan összeálltak a könyvek. 24-25 könyvem van jelenleg.

A népi kultúra szegmenseit a mai napig lehet látni olyan intenzitással, mint amikor gyűjtötték, vagy inkább már kevésbé?

A KIVETKÖZÉS FOLYAMATA LASSAN BEFEJEZŐDIK

Kevésbé. Például tulipános, festett bútort már alig lehet látni. Változott a bútordivat is, az anyagi lehetőség is, akkor pozitívra, most már negatívra. A kivetkőzés folyamata lassan befejeződik, a népviselet majdnem színpadi viseletté vált már. Doroszlón meg Gomboson már-már befejeződött a kivetkőzés, nálunk még a vasárnapi nagymiséken öttől tízig terjed azoknak az asszonyoknak a száma, akik felöltik a népviseletet, de mindegyikük hetven év fölötti, tehát a legszebb viseletet már nem lehet látni. Jött egy anyagi nehézségekkel járó korszak a háború után, meg valakik külföldről kiszagolták, hogy itt értékes viseletet lehet találni, nem csak Kupuszinán, hanem Nyugat-Bácskában, ezek voltak a kasmír szoknyák és kendők. Felvásárolták ezeket a népviseleti kellékeket, valamit készíthettek belőle, mert 100-2000 eurót is adtak egy szoknyáért, tehát nagyon szépen megfizették, csak éppen elment a faluból az az érték, ami Kupuszinát egyedivé tette. Persze, lehet a régi szoknyáinkra hasonlító mintájú anyagot találni, meg is vásárolják ezt az anyagot, meg is varrják a szoknyákat, de az már sosem lesz ugyanaz. A népi táncsoportnak van miben fellépnie, meg azért a lakodalmakban még felöltik a fiatalasszonyok is a szoknyát, a szüretbálban

a gyerekek, de népviseletes lakodalomból már nagyon kevés van. A szomszédos falvak közül még a sokác falvak azok, amelyek nálunk jobban őrzik a viseletüket, ez Szonta meg Monostorszeg. Mindkét faluba sokat jártunk gyűjteni a feleségemmel. Szontára minden nagy ünnepen elmentünk, mert gyönyörűen díszítik a templomot is a szótteseikkel, és akkor láthattuk, hogy mit húznak fel Úrnapján, bérmlőzésre, mit viselnek a búcsúban vagy Szent Antal ünnepén.

A HETEROGÉN KÖRNYEZET

Ez egy nagyon értékes vidéke a Bácskának vagy a Vajdaságnak. Nem tudom, nem lehet homogénként, csak kimondottan magyarként vizsgálni ezt a területet. Ez heterogén, egy jobbára sváb vidék volt, elszórtan magyar falvakkal, sokác, szerb településekkel, itt vannak a bunyevácok is, pont ezért nagyon szép, mert mindez meglátszik, ha valamilyen ünnepünk van. Ezt a vidéket nem lehet nem szeretni. Ezt a néprajzilag színes vidéket muszáj szeretni. Mert akinek csak egy kicsit is jól áll a szeme, az meglátja, hogy mennyi érték van itt felénk, és mennyi mindent kellene megőrizni, valahogy anyagiakat teremteni rá, hogy el ne vigyék innen, maradjon meg itt, nálunk ez, mert valóban azt mutatja, hogy ez itt a Kárpát-medence kicsiben, és most nem azért mondom, mert ez az én szívem csücske, biztosan másoké is.

Nagyon érdekes, hogy ezt mondja, mert akárkivel beszéltem azóta, hogy itt egyszer megfordult, mindenki azt mondja, hogy ez egy kis tündérország, annyira pozitív kisugárzása van a környéknek, az embereknek, az infrastruktúrának. Vajon azért érezzük ezt, mert itt sokkal lassabban zajlanak ezek a bizonyos folyamatok, mint Vajdaság más területein? Amíg másutt érték-újraélesztés zajlik, Kupuszinán még talán inkább az értékmentés?

A LASSÚ ELVESZÉS FOLYAMATA ÉS A VILÁGHÍR: A MENYASSZONY-BÚCSÚZTATÓ ÉS A MÁKOS RÉTES ESETE

Ezt már úgy hívjuk, hogy folklorizáció. Nálunk valóban a lassú elveszés folyamata érzhető tetten, akár a lakodalomban is például, mert bár bizonyos dolgok kimaradnak a lakodalom menetéből, más szokások ugyanakkor megmaradtak.

Például nincs többé menyasszony-búcsúztató, ami egy szomorú része volt a lakodalomnak, ugyanis a menyasszony elbúcsúzik a szüleitől, lánypajtásaitól és a saját rokonaitól, mert ő elmegy egy másik házba. Ez vendégríkató része volt az eseménynek. Most legtöbbször ugyanabban a vendéglőben tartják a lakodalmat, régen külön-külön volt,

más vidéken elmentek kállátóba, mi menyasszonytáncra mentünk. Azaz, ha én a menyasszony rokona voltam, akkor menyasszonytáncra el kellett menni a vőlegényes házba, mert a menyasszonyunk is ott volt. A sötétben mentünk át az utcán, a zenekar szólt. Ez egy nagyon érdekes élmény volt nekünk, fiataloknak, meg a 40 éveseknek is, mert tiszta sötétben táncoltunk, meg hát még egyéb dolgokra is lehetőség volt, például megölelni valakit. A keresztapák vitték a menyasszony ágát, magyarán az ágyneműt, a dunyhát, a párnákat, de most már ez is elmarad, mert egy helyen van az esküvő, nem kell egyik helyről a másikra sétálni.

Vannak dolgok viszont, amik nagyon szépen megmaradtak, sőt felfutottak, például a kupuszinai mákos rétes most világhírű lett, hungarikum kelle-ne, hogy legyen, mert ha valaki belép ebbe a faluba, mindjárt azt szeretne enni.

AKI SZÉGYELLI A NYELVJÁRÁSÁT, AZT NYUGODTAN KI LEHET NEVETNI

A nyelvjárásunk is elveszőben van. Több mint fél órája beszélgetünk és igen kevés pillanatban jelent meg a nyelvjárásom, habár én máig beszélem ezt, magyartanár meg egyetemi tanár létemre, de ha a feleségemmel kezdünk beszélgetni, akkor szépen visszaállunk. Ha kimegyünk az utcára vagy elmegyünk a boltba, kevert magyar beszédet lehet hallani, ami nem is a teljes nyelvjárás, nem is a magyar köznyelv, hanem valami vegyes dolog. Például nálunk a határozott névelőből csak egy van, az a. Például így: láttad azt a autót? Meg a szóvégi mássalhangzó-rövidülés is tetten érhető. Ehhez valaki nagyon tudatosan ragaszkodik, van, aki egy kicsit alkalmazkodik, próbálja a köznyelvet beszélni, de ha erőlteti, akkor már nevetséges lesz. Ha négyen összejövünk a faluból, és már csak egy is másként igyekszik beszélni mindenféle külső hatás nélkül, tehát nem járt se középiskolába másik településre, se egyetemre, se másutt nem élt, de mégis másként próbál beszélni, mert szégyelli a nyelvjárását, ezt a ritka kincset, azt nyugodtan ki lehet nevetni. Ez pont olyan dolog, mint az életkor. Én 69 éves vagyok, ha akarom, ha nem, ezt nem lehet letagadni. Kupuszinai vagyok, a nyelvemben is ragaszkodom ehhez, hiszen a nyelvemben élek.

A Helyben vagyunk rovat további cikkei dr. Silling István és lánya, dr. Silling Léda, a falu két néprajzkutatója tollából közöljük. És még mielőtt bárki azt hinné, hogy hazaengedtek pogácsa nélkül, annak mondom, hogy ilyen még sosem fordult elő.

Virág Kiss Anita

Ma a Találkozó színpadán

Az idő repül, szárnyain 100 év ül

Az idő repül, szárnyain 100 év ül, ma ünnepet hirdetünk, Kupuszinát pedig körbeöleljük. Mert a századik évet oly kevés alkalmunk van köszönteni. A gazdag 100 év áttekintésére e rövid bevezetőben nem nyílik lehetőség, de lesz 10 napunk, hogy elmondjuk, éreztessük, a kupuszini színjátszás sokat tett hozzá a vajdasági amatőr színházi élethez – sokszor hivatásosokat megszegyenítő természetességgel. A társulat sokszor ejtette ámulatba mindazokat, akik kapcsolatba kerültek vele. Kupuszina, a 100. évben is a tiétek a színpad!

Április 5., péntek, 18.30 óra

Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Sturcz József Amatőr Színjátszó Csoport, Kupuszina

Kupuszinán (Bácskertesén) mindig kedveltek voltak a népszínművek, színdarabok, operettek és zenés estek. Az első műkedvelő előadást 1919-ben rendezték meg, és osztatlan sikert aratott. A *cigány* című 3 felvonásos dalos népszínművet id. Sturcz József rendezte, az előadásra a Bocsa-féle vendéglőben került sor. Talán ezek lehettek az első jelei annak, hogy Kupuszina népe igen csak érdeklődik az amatőr színjátszás iránt és, hogy ennek a kis falunak még sok kitűnő amatőr színjátszója lehet. A színjátszó szakosztály legnehezebb időszaka az 1924–1947-ig tartó évek lehettek, mivel ebben az időszakban nem rendelkeztek művelődési otthonnal, sem pedig nagyobb teremmel. Az 1996 óta megrendezésre kerülő Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók találkozóján minden évben szerepelnek a kupuszini műkedvelők, és az évek során több rangos elismerésben is részesültek. A faluban négyszer szervezték meg eddig a Találkozót, az idei évvel pedig mondhatjuk, hogy ötödször vagyunk a házigazdái ennek a jeles rendezvénynek. 2015 augusztus 19-én Budapesten a Sturcz József Amatőr Színjátszó Csoport kiérdemelte a Külhoni Magyarságért Díjat.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

1998 – A *Mágnás Miska* című előadás fődíjas lett (vendégszerepelhetett Zsámbékon), Molnár József a rendezésért Garay Béla-díjas. A legjobb női epizód szerepet Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki

1999 – Tersánszky Józsi Jenő *Kakuk Marci* című énekes vígjátékában nyújtott alakításért a legjobb férfi epizód szereplő díját Péter István, a legjobb női epizód szereplő díját pedig Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki

2000 – Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművének előadásáért a csapat megkapta a közönségdíjat, valamint Péter István a legjobb férfi főszereplő díját

2001 – Kálmán Imre *Csárdáskirálynő* című operettje Pataki László-díjat érdemelt ki a legjobb előadásért, valamint kivívta a közönségdíjat is. Ez év legjobb férfi főszerep díját Molnár Oszkár, míg a legjobb női alakításért járó díjat Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki. A legjobb férfi mellékszereplő Molnár József lett

2003 – Görgy Gábor *Szexbogyó* című bohózatának színreviteléért Garay Béla-díjat érdemelt ki a csoport. A darabban nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat Toldi István vihette haza.

2004 – Huszka Jenő – Martos Ferenc *Gül Baba* című előadásért a közönségdíjat érdemelte ki a csoport.

2005 – Fazekas Mihály – Balogh István *Ludas Matyi* című

darabjában nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplő díja Molnár Oszkáré lett.

2007 – Jacques Deval *Francia Szobalány* című előadásból Molnár Oszkár kapta a legszebb színpadi beszéd díját

2008 – Brandon Thomas *Charley néje* című előadás közönségszíjára lett. A darabban nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplő díja Molnár Oszkáré lett.

2010 – Móricz Zsigmond *Egérfogó* című előadásából Guzsány Flóra kapta a legszebb színpadi beszéd díját

2011 – Arthur Freed – Nacio Herb Brown *Ének az esőben* című előadásában nyújtott alakításáért a legjobb férfi mellékszereplő díját Guzsány Attila érdemelte ki Cosmo szerepéért

2012 – *A játék újra él!* című előadásáért a közönségszíjat vihette haza a csapat, melyet Molnár József rendezett

2013 – *Az Én és a kisöcsém*ben nyújtott alakításáért Dienes Blanka vehette át a legjobb női főszereplő, Kata szerepének megformálásáért járó díjat

2014 – Molnár József rendezésében Kálmán Imre *Marica grófnő* című előadásáért Pataki-díjban és Közönségszíjban is részesültek.

2016 – A Szilágyi László-díjat Molnár Oszkár nyerte a *Van, aki forrón szereti* című előadásban Dzseri szerepének megformálásáért, valamint hazavihették a Közönségszíjat is

2017 – A csoportot Pataki László-díjjal tüntette ki a zsűri a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, Gosszé Endre *Trezka* című darabjáért, melyet Molnár József állított színpadra.

2018 – Pataki László-díjat érdemelték ki a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, az *Egy bolond százat csinál* című darabért, melyet Molnár József állított színpadra, emellett a zsűri a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal tüntette ki Molnár Oszkár az előadásban Suarez Rodrigo gróf és Dömötör, a főpincér szerepének bravúros megformálásáért, valamint a legjobb női mellékszereplőnek járó Magyar Piri-díjat a zsűri Kiss Katalinnak Zsanett, a főlakáj szerepének megformálásáért ítélte oda.

A kupuszinai Sturcz József Színjátszó Csoport bemutatja:

Török Péter: *Tuladunai* (120')
Népszínmű

Szereplők:

Balog Jancsi, parasztleány – Molnár Oszkár
Boris, Jancsi édesanyja – Kiss Katalin
Rozika, parasztlány – Tadián Viola
Annus, Rozika édesanyja – Limburger Georgina
Évi, gazdalány – Csernai Panna
István, Évi édesapja – Buják Mihály
Nagynéni, tetes – Dubac Éva
Borus Gabi, gazdaleány – Zsivu Péter
Gróf – Péter István
Grófkisasszony – Rekettye Andrea
Intéző – Kiss Gábor
Dani, révész – Csorba Nándor
Csendőrmester – Tumbász Dávid
Csendő, néma szerep – Magyar Péter
Orvos – Csorba Nándor
Gyurka, parasztleány – Molnár Dávid
1. lány – Koleszár Judit
2. lány – Rekettye Emília
3. lány – Limburger Emília
4. lány – Guzsány Jázmin
1. legény – Kiss Gábor
2. legény – Tadián Zsolt
3. legény – Limburger Dávid

Rendezte: Molnár József

Zenei rendező: mgr. Dienes László

Zene: mgr. Dienes László, Koleszár Nándor

Díszlet: Tót Zsaklina

Technikai munkatársak: Kiss Mihály, Csernák László, Dubac Jenő, Magyar Péter, Balog Tibor

Ügyelő: Tót Zsaklina

Súgó: Molnár Dénes, Kiss Katalin

Technikusok: Guzsány Dávid, Balog Tibor

Öltöztetők: Csernai Buják Szilvia, Koleszár Mária, Rekettye Gyöngyi

Török Péter: Tuladunai című színművének könyvbemutatója

A 2005-ben megjelent színmű méltatása

Szép ünnepe van ma Kupuszinának, ennek a nyugat-bácskai szóránymagyar településnek. Örömrökre sok a vendégünk határon innenről és túlról, megszenteltük az új kenyeret, és most új kupuszinai író avatunk itt, Török Péter bácsi személyében, aki élete alkonyán jelentkezik első kötetével, hogy világra hozza – több évtizedes vajúdas után – elsőszülött irodalmi alkotását. Ő az az ember, aki egész életében írta egyetlen drámáját, mondta egyik hivatásos színházi ismerősöm nekem. Nekem, aki az 1970-es években már olvastam a kéziratot, s részleteket is közöltem belőle az egykori kupuszinai Hírmondóban. *Tuladunai* címmel, azaz eredeti címével adja most közre ezt a színművet az író, s ezt a címet minden kupuszinai érti. Érti és értelmezi. Ki így, ki úgy. Ki közömbös hangulatúnak érzi a szót, ki pejoratív hangzást társít hozzá, más pedig az empátia avagy a nosztalgia és a szépülő szegénység felhangjait véli kicsengeni a szóból. A nem kupuszinaiaknak el kell olvasniuk a darabot, hogy megismerjék az író szándékát akár a címválasztással kapcsolatban is. Az író viszonya a tuladunaikhoz a drámából kiderül.

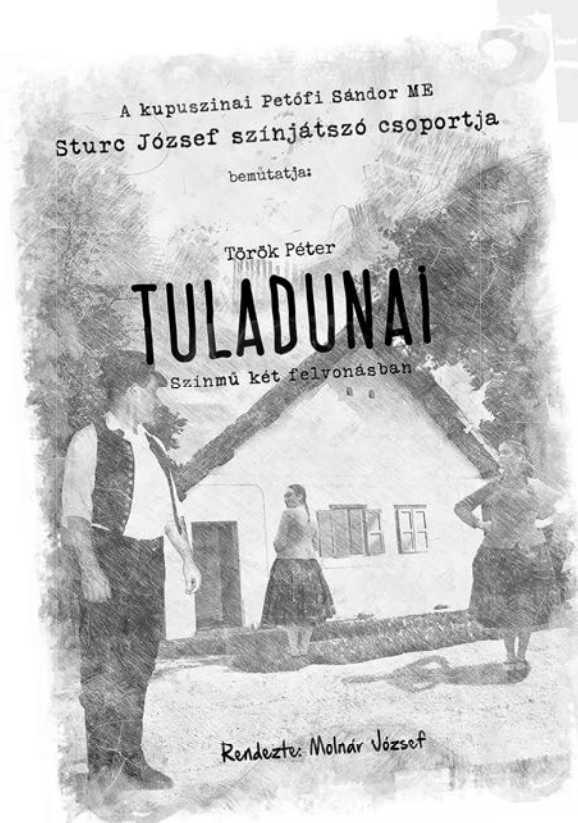
Egy társadalmi réteg iránti elkötelezettség rejlik meg a sorok között, a szavak mögött.

Egy ideig a drámáktól elvárt az irodalomelmélet bizonyos formai jegyeket. Ezeket a hagyományos jellegzetességeket sorra megtaláljuk Török Péter drámájában: az expozíciót, a bonyodalmat, a végkifejletet, a megoldást, sőt még bizonyos katarzis élményünk is lesz a mű elolvasása után. Csak az a kérdés, hogy napjainkban írnak-e még ilyen színművet, népszínművet? Az elidegenedést „termelő” globalizáció már egy évszázada az emberi lét valószerűségét, és a létezés helyénvalóságát, létjogosultságát kutatja. Mi pedig most egy újonnan született színművet avatunk. Aki antagonizmust lát e két jelenség között – igazat lát. De tudnunk kell, hogy a falusi színpadok műkedvelő színjátszói máig szívesen nyúlnak a népszínművekhez. Az irodalom- és színháztörténet is újra felfedezte a népszínmű műfaját, mint az anyanyelvi kultúra egyik hordozóját. Hát ezt lássuk meg mi is Török Péter bácsi könyvében! A majd egykoron a színpadról hozzánk anyanyelvünkön az örök emberi érzésekről szóló drámát. És a priori ne ítélkezzünk, inkább előre szeressünk! Mert nagyon jó érzés szeretetet, bizalmat adni.

Ezt tette a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület is, amikor arra vállalkozott, hogy nyomtatásban kiadja az első kupuszinai drámát. Most már csak valamely színjátszó társulaton múlik, hogy e mű elnyerje igazi formáját, hogy a színpadon megelevenedjen. Ezért készült.

Ehhez kívánok a Jóistentől még elég időt író társamnak, a 85 esztendő Török Péter úrnak. Isten éltesse! Gratulálok!

Dr. Silling István
Kupuszina, 2005. augusztus 13.

Holnap a Találkozó színpadán

Géza és Regős Bendegúz története

Két sors. Az egyik véresen komoly, a másik humorral fűszerezett. Két személy indul meg kétségekkel két teljesen új világba. Az egyik Csáth Géza, aki orvos. Vagy nem! Hanem inkább író. A másik tehénpásztor. Nem! Inkább csak csínytevő. Mi a közös a két előadásban? Hogy mindkét szereplő megszenvedi az új helyzetét. De ki így, ki pedig úgy dolgozza fel az elébe táruló nehézségeket.

Április 6., szombat, 20.00 óra

Mosoly Amatőr Színjátszó
Társulat, Szilágyi

Rideg Sándor: *Indul a bak-
terház* (120')

Vígjáték

Rendezte: Francia Gyóliai
Klára

Az előadásról: Nehéz az élet a tanyavilágban. Regős Bendegúz, a találékony, az égetnivalóan rossz csemete sokat tudna róla beszélni. Az anyja elszegődött a bakterházba tehénpásztorként szolgálni, ahol sokat szenved a pénzéhes lókupec, a lusta bakter, de legfőképpen

a bűdös banya miatt. Ezért lépten-nyomon csínnyel és komisszággal igyekszik bosszút állni rosszakaróin. Megismerkedik a ravasz piócás emberrel, tanúi lehetünk a marhakereskedő és a csendőrök átverésének, az éléskamra kifosztásának, sőt, a bakterháznál még egy halott kísértet is tiszteletét teszi, végül pedig egy fuccsba ment lakodalom zárja a vidám történetet.

12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Április 6., szombat, 15.00 óra

Vajdasági Magyar Versmondók
Egyesülete

Csáth Géza: *A kert* (50')

Realista színjáték

Rendezte: Lőrinc Tímea

Az előadásról: „Csáth Géza vagyok. Február 13-án születtem Szabadkán. Néha viselek bajuszt. Orvos vagyok. Nem! Író! A varázsló kertje! Hol van a varázslókertje? Anya! Édesanya?! Anya korán meghalt. Dezső! A nagy Kosztolányi Dezső az unokatestvérem. Nem! Én vagyok az ő unokatestvére! Szeretem a nőket. Meg a mákteát. És a mákteát jobban szeretem, mint a nőket. Miért? Miért szeretem ennyire a mákteát?” – ezekkel a gondolatokkal, kétségekkel indul neki Géza, Józsi, Józsi

sika a képzelete által létrehozott világban egy olyan útnak, ahol a saját belső békéjét reméli megtalálni. Saját kreációi döbbentik rá, milyen sorsokba kényszerítette őket, milyen terheket cipeltet velük, és milyen lehetetlen is eljutniuk a boldogsághoz, akár magának Gézának is.

Örkény 40 – Amikor lustaságból születik meg valami

Írónia, abszurd és groteszk. Három olyan fogalom, amit elmagyarázni sokkal nehezebb, mint cselekvések vagy látványon keresztül megérteni. A három fogalom egyik nagy művelője volt Örkény István, akinek születési évfordulója éppen ma van, ráadásul idén 40 éve, hogy elhunyt. Egyperces novelláival minden iskolás találkozott már, s mindenkiben hagyott valamilyen nyomot: szimpatikust, meghökkentőt, az értelmetlenség érzését és sok mást, talán csak közömbösséget nem.

Az egypercesekről az író azt állította, kevés információt tartalmaznak, és nagy képzelőerőt várnak az olvasótól. „Abból születtek, hogy egyszerűen lusta voltam hosszabbakat írni. De ez spekulatív lustaság volt, állt mögötte valami: annak a letagadása, amivel már nem értettem egyet.” Na és mivel nem értett egyet Örkény? A leírásokkal: „Meguntam, hogy leírok egy emberi arcot, egy ruházatot, egy szobát, egy tájat. Ha azt mondom: szoba, mindenki elképzel egy szobát. S rájöttem arra is, hogy hiába írom le pontosan azt a szobát, ami előttem van, úgyis mindenki csak azt a szobát látja, ami őbenne a szobaélmény (...). Rájöttem tehát, hogy létezik egy teljesen hiábavaló írói erőfeszítés: a leírás.”

Az évfordulók apropóján, és amiatt, mert a Találkózón a Zentai Magyar Kamaraszínház diákszínjátsoinak előadása is ezekből a – és még több ilyen – novellákból áll össze, az Olvasó szíves figyelmébe ajánljuk az alábbi pár egypercest. Jó szórakozást kívánunk! ☺

AZ ÉLET ÉRTELME

Ha sok cseresznyepaprikát madzagra fűzünk, abból lesz a paprikakoszorú.

Ha viszont nem fűzzük fel őket, nem lesz belőlük koszorú. Pedig a paprika ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse koszorú.

Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami.

Hát akkor mi?

Aki ezen elgondolkozik, s ügyel rá, hogy gondolatai ne kalandozzanak összevissza, hanem helyes irányban haladjanak, nagy igazságoknak jöhet a nyomára.

GONDOLATOK A PINCÉBEN

A labda egy betört ablakon keresztül leesett az alsági folyosóra.

Az egyikgyerek, a házmesterék tizennégy éves kislánya, lebecgett érte. Szegénykének a villamos levágta a fél lábát, s boldog volt, ha labdát szedhetett a többieknek.

Az alságban félhomály terjengett, de azért feltűnt neki, hogy egy sarokban megmozdult valami.

– Cicus! – szólt oda a falábú házmesterkislány. – Hát te hogy kerülsz ide, kiscicám?

Fölkapta a labdát, s ahogy csak tudott, elsietett vele.

Az öreg, csúnya és rossz szagú patkány – őt nézték cicának – meghökkent. Így még nem beszélt vele senki. Eddig csak utálták, szénnel hajigálták, vagy rémülten elmenekültek előle.

Most jutott eszébe először, hogy milyen más lett volna minden, ha történetesen cicának születik. Sőt – mert ilyen telhetetlenek vagyunk! – mindjárt továbbszótte ábrándjait. Hát még ha falábú házmesterkislánynak születik?

De ez már túlságosan szép volt. Ezt már el se tudta képzelni.

PRESZTÍZS

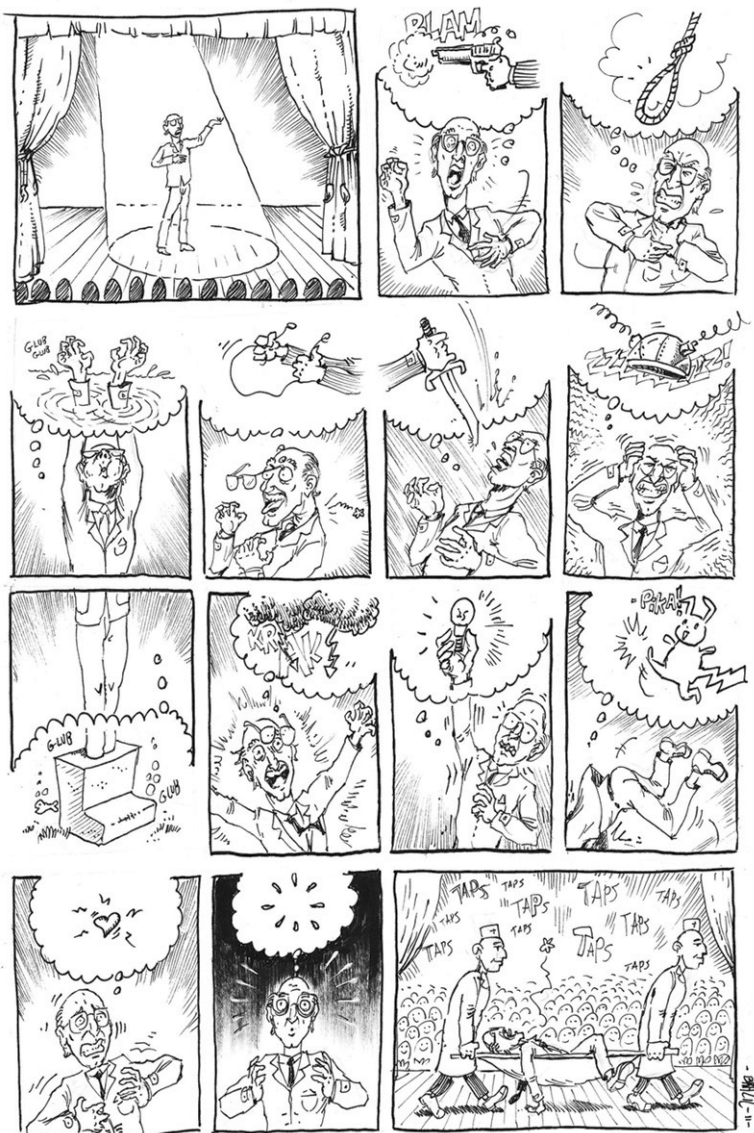
Két hétig terveztük, hogy majd veszünk. Mindennap megálltunk a kirakatok előtt, sóváran néztük. Végül is a születésem napján, április 5-én déli tizenkét órakor megkérdeztük, mibe kerül. – 275 frankba – mondta a gyümölcsáros. – Elsőrendű, teljesen friss, zamatos ananász.

A feleségem drágállotta, én nem. A görögdinnyéhez képest persze sok, de az ananászhoz képest bizonyára nem. Megvettük, hazavittük. Beállítottuk egy hamutartóba, néztük. Körbejártuk, barátkoztunk vele, dicsértük, milyen szép és egzotikus. A tetején külön növény hajtott ki belőle, valami pálmaféle; ha locsolnánk, vagy vízbe tennénk, talán hamarosan nagyra nőne és kivirágzana.

A szállóban rögtön híre futott, hogy a kilencesben vettek egy ananászt. A takarítónő bejött, és bemutatkozott – eddig a percig ugyanis színét se láttuk –, és azt javasolta, hogy hámozzuk meg, és folszeletelve, kristálycukorral meghintve hagyjuk állni egy vagy két napig.

„Ostobaság – mondta egy angol diáklány a lépcsőfordulóban. – Rummal egyék, úgy a legfinomabb.” Egy honfitárs, akivel eddig csak köszönő viszonyt tartottunk, cédulát csúsztatott az ajtóhasadékba. „Ne hallgassanak senkire – írta. – Jó vastagon le kell hámozni, mert a héja élvezhetetlen, de a húsát úgy kell fogyasztani, ahogy van.”

Este meghámoztuk és megettük. Semmi íze sem volt. Alig valamivel volt rosszabb, mint a tök. Nyersen is, cukorral is, rummal is. Nagy nehezen legyűrtük, ittunk rá egy pohár vizet. Harmadnap szembetalálkoztunk az angol lánnyal a folyosón. „Hogy ízlett?” – érdeklődött. „Nagyon” – feleltem. Felsőhajtott. „Hiába – mondta –, az ananász, ananász.” Azóta lopva meg-megállok a gyümölcsáros standja előtt, és vágyakozva nézem az ananászokat.

A SZÍNÉSZ HALÁLA

Ma délután az Üllői út egyik mellékutcájában eszméletét veszve összeesett Zetelaki Zoltán, a népszerű színművész.

A járőrelők bevitték a közeli klinikára, de ott hiába próbálták a tudomány legújabb vívmányaival – még vastüdővel is – életre kelteni. A jeles színész, hosszú haláltusa után, este fél hétkor kiszenvedett; tetemét átszállították a Bonctani Intézetbe.

A Lear király esti előadása e tragikus esemény ellenére is zavartalanul folyt le. Zetelaki késett ugyan egy kicsit, s az első felvonásban feltűnően fáradtnak látszott (néhol szemlátomást a sűgő segítségére szorult), de aztán egyre jobban magára talált, s a király halálát már olyan meggyőző erővel jelenítette meg, hogy nyíltszíni tapsot kapott érte.

Utána hívták vacsorázni, de nem ment. Azt mondta:

– Ma nehéz napom volt.

Az ünnep mindenkié. Kupuszinán nem csak a művelődési egyesületben készültek lelkesen a Találkozóra. A József Attila Általános Iskola felsős és alsós tagozatosai tollat ragadtak, ecsetet kerestek, s írtak, festettek, rajzoltak. Szorgosan gyűjtötték élményeiket, amelyek a faluhoz, a színházhoz, jeles napokhoz köthetők. Az ő világlátásukat is közöljük, hiszen ők a jövő. Köszönjük a diákoknak és felkészítőiknek is a lelkes munkát. Fogadja a kedves Olvasó szeretettel a munkájukat.

Surján Csongor 8. osztály

A falum

Ebben a szerény kis fogalmazásban a falumról fogok egy kicsit beszélni.

A falut, ahol élek, Kupuszinának hívják. Ez a helység nem olyan, mint a többi, pl. megfigyeltem, hogy sajnos most már nagyon kevés lakosa van, de ez a kevés lakos is maximálisan összetartó! Én úgy vélem, hogy ezt a kicsi falut is a népszokások tartják össze és az ifjúsági szervezetek.

Egy rendkívüli esemény, amit a mi kis falunk minden évben megszervez, az a nyári játékok. Ennek a rendezvénynek a lényege, hogy minden évben nyáron szervezik, és több csoport is jelentkezik, pl. a színjátszók csoportja, sporthorgászok, tűzoltók stb. Ezeknek a csoportoknak különféle játékokat kell teljesíteniük, és közben pontokat szereznek, majd végül kihirdetik a győztest, aki megkapja a vándorserleget.

A falunkba először látogatók közül nagyon sokan igen meglepődnek, hogy itt nincs minden száz méterre egy bolt, kávézó vagy akár pékség. Mi egyszerűen megelégszünk azzal, amink van. Ennek a falunak viszont van egy hátránya, mint a többi hasonló helységnek is, az, hogy nagyon sok a pletykás... A legérdekesebb, amikor elmegy az ember valahová, és megtud magáról olyan dolgokat, amiket még ő saját maga sem tudott.

Hát így most röviden és tömören ennyit tudok mondani a falumról...

Janovity Tijana
8. osztály

Örkény

Ki Örkény István?

Kossuth- és kétszeres József Attila-díjas magyar író, gyógyszerész, az Újhold társszerkesztője, a magyar groteszk megteremtője, na meg persze, akiről ez a fogalmazás fog szólni.

Örkény István, azaz teljes nevén Örkény István György 1912. április 5-én született Budapesten és 1979. június 24-én hunyt el úgyszintén Budapesten. Idén ünnepelné a 107. születésnapját, amit most helyette mi ünnepelünk. Zsidó családból származik, anyja Pető Margit, apja Örkény

Hugó gyógyszerész. Több mint valószínű, az ő hatására lett fiából is patikus. A budapesti Piarista Gimnázium tanulója volt, ami egy 1717 óta működő intézmény, ahova járt Mészáros Lázár (egykori hadügyminiszter), Bujtor István (színész),

illetve sok más kiemelkedő magyar író, politikus, pap vagy esetleg vegyész is. A Műegyetemen vegyésmérnöki karra iratkozott be, viszont gyógyszerészként hagyta el 1934-ben az egyetem épületét. A Szép Szónak hála utazhatott el Londonba és Párizsba is, de visszajött Budapestre, mint a madár a fészkébe és végre vegyésmérnökként is lediplomázott. Pár évre rá az Ifjúsági Színház és a Magyar Néphadsereg Színháznak lett a dramaturgja, vagyis az adott színtársulat irodalmi tanácsadója lett. Később a Szépirodalmi Kiadó dolgozója lett, de ez a dolog sem tartott sokáig a forradalomban való részvétele miatt, mikor publikációs tilalmat róttak

ki rá, ezek után patikusként dolgozott. Három felesége is volt: Göncz Flóra, F. Nagy Angéla és Radnóti Zsuzsa, aki még ma is él. Zsuzsa idén alapította meg a Kortárs Magyar Dráma-díjat, amit minden év februárjában adnak ki.

Molnár Zsolt 3. osztály

Örkény a magyar groteszk dráma képviselője. Írásait a groteszk humor járja át, a tragédiák komédiákba fordulnak, és sosem lehet tudni, hogy az adott személy jó vagy rossz-e. Első műve a *Tengertánc*, a *Szép Szóban* jelent meg. Ezt követte az *Amíg mi idejuttunk*, a *Hajnali pisztolylövések*, a *Lágerek népe*, míg végül elérjük a *Macskajátékot*, amit 26 évre rá az első műve megjelenése után írt. A stilusteremtő *Egyperces novellák* a *Macskajáték* után négy évvel jelentek meg. Az egész világon újdonságnak számított ez a rövid, tömör, groteszk írás, ami Örkény legismertebb kötete is lett. Annak ellenére, hogy 1964-ben írta meg *Tóték* című drámáját, csak 1967-ben mutatták be a Thália Színházban. Hatalmas siker lett belőle, több nyelvre is lefordították. A többi színpadi művét is ehhez hasonlóan, novelláiból, kisregényeiből írta. A műveit nemcsak színházban adták elő, néhányból filmes feldolgozás is készült, például a *Macskajáték*ból. 1979-ben végzetes kór támadta meg, de még a halálos ágyán is művein dolgozott, végül szívelégtelenségben hunyt el.

Nem mindennapi ember, nem mindennapi műveket ír. Talán így lehetne legjobban jellemezni Örkény Istvánt és műveit. A groteszknak hála pedig világsikerben volt része, de nemcsak neki, az egész magyarságnak is. Ezt a fogalmazást Örkény István egyik híres idézetével zárom: „Sokszor tűnődtem: vajon meddig remél az ember? Most már tudom: az utolsó pillanatig.”

Buják Bernadett
8. osztály

In memoriam Gosszé Endre

Drága örök Barátom, Gosszé Endre!

Egészen biztos vagyok benne, hogy a Színjátszó Találkozó Sűgójának hírei az égi hazába is eljutnak, arról nem is beszélve, hogy milyen mértékben vagyok biztos abban, hogy az előző évek gyakorlatához hasonlóan, amikor magad is segítettél a szerkesztésben, írtad ennek a lapnak a cikkeit, úgy fizikai jelen nem valószínű, nem léted tényét megcáfolva, ezúttal is rovod a sorokat. Itt vagyok, itt vagyunk és maradunk is emléked, lelked „táborüzénél”. Gyere, és mesélj, (meg) hallgatunk...! Ma például munkából hazafelé klasszikus rock-slágereket hallgatunk. A sofőr tabletjén néztük is. Endre drága, Te jutsz az eszembe, a halhatatlan klasszikusokról, de sajnós a figyelmetlen sofőrökről szintén... Maradva az előbbieknél, a szememben ugyanolyan életművész vagy, akár a Metallica tagjai, George Michael vagy a filmzenék szerzői. A filmeké, a romantikus, életigenlő, boldog véget ígérő filmeké, amelyeket akkor igaz hittel néztél, amilyenül csak egy hatalmas szívű felnőtt gyermek képes. Több értelemben is, de ebben az értelemben biztos, hogy hős vagy, nagyobb hős, még az általad bálványozott Keanu Reevesnél is, higgy nekem. Hiszem, hogy minden egyéni, emberi sorsnak, történetnek megvan a kulcsszava. Szerintem a te életed szava a hit. Mindent elhittél, mindenkinél hittél, csak magadban nem. Ezer okod lett volna rá pedig... A sok közül az egyik az a hatalmas tehetség, amellyel az Isten megáldott téged. A Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoportjának tagjaként számtalan briliáns alakítás fűződik személyedhez, de színdarabíróként is bizonyítottál, az általad írt Trezka színművet, kupuszina történetet számos díjjal jutalmazták, és ami számodra ennél sokkal fontosabb, akkor közönségszüksiker és taps által jutalmazott produkció, amelyet vajdasági színdarabíró tollából ritkán láthat a világ. Szívből val(l)ó... Amilyen vagy magad is. Általam különösen csodált és tisztelt erényed a bátorság, igen, az érzelmi bátorság, amellyel nekiadtad magad, egész lényedet egy embernek, egy érzelmnek, egy dolognak, egy ügynek. Ez a fajta odaadás ritka erény a mai elidegenedő és elidegenítő világban. Benned mindig, mindig megvolt a bátorság, hogy a szó legbecsülendőbb értelmében „odaadd” magad. Add magad és magadat add... Mertél érezni, kérdés nélkül. Ez nagy dolog. Csodállak érte és ezzel bizonyosan nem vagyok egyedül. Itt van a Család, a számtalan Barát, ők nálamnál sokkal inkább ismerhettek, érthettek és érezhettek téged és veled. Úgy

gondolom, mindannyiunk nevében megígérhetem, továbbvisszük azt a sok pozitív szándékot, amely a tehetségedből fakadóan a közösség felé irányult és megnyilvánult, a színjátszás, a rendezés, a néptánc és újabban az írás területén is. Nem leszünk bátoratlanok, hanem nyitottak leszünk, nem leszünk érzéketlenek, hanem merünk szeretni, mindent és mindenkit, akit és amit lehet. Minderre Te tanítottál, hiszem, hogy tanítás is bennünket, világokon, dimenziókon, téren és időn túl. Nem igazán szeretted az én, általában távolságtartó verseimet, talán mert, Te mindig közel akartál lenni, mindenhez és mindenkihez. Nagy cél ez. Kérlek, fogadd el verssoraimat, amelyek az örökké tartó közelség őszinte szándékával íródtak!

Hozzád

Gosszé Endrének

Mindig is tudtad
hogy van
mindig is tudtad
hogy nincs
erő
idő
úgy szeretni
hogy elég legyen
nem lehet
időtlen és
mértéktelen a szeretet
mindig is tudtad
hogy elveszi mindened
odaadja magát
elég az élethez
elég a halálhoz
mindig is tudtad
a szeretet elátkoz
és megdicsőíti magát
mindig is tudtad
hogy jobb volna máshogy
mégis mindent úgy szeretttél
ahogy a nap mély
fehér
forró
és öngyulladó vásznat
feszít az égre
fényből lettél
és visszatértél a fénybe

L. Móger Tímea

Sasszemek

Brestyánszki Boros Rozi

író, dramaturg

Zentán született 1970-ben. A gimnázium elvégzése után az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékére iratkozott, később a szabadkai Tanítóképző Főiskolán diplomázott, szakképesítését az Óvóképző Egyetemen szerezte mint iskoláskor előtti gyerekek képzőművészeti nevelője.

1998-tól a szabadkai Népszínházban helyezkedett el, és röviddel ezt követően már dramaturgiai munkákat is végzett. 2004-től hivatalosan is a Magyar Társulat dramaturgja. A hivatásos színházi munkája mellett foglalkozott drámapedagógiai munkával is, az amatőr és diákszínjátszó társulatok képzésével. 2007-ben a szabadkai Színitanoda vezetője.

Angol, német és szerb nyelvből fordít. Drámáit, novelláit, fordításait és esszéit számos más kiadványban és online felületeken is publikálta.

Három önálló kötete jelent meg. 2005-ben az újvidéki Fórum kiadóház gondozásában publikálták a *Decennium* című színháztörténeti könyvét, amely a szabadkai magyar színjátszás 1995-től 2005-ig terjedő időszaka-

kát dolgozza fel. 2010-ben a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent *Színházi alapok amatőröknek* című kézikönyve. 2015-ben a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent a *Hullám* című drámakötete, amely öt önálló színművet tartalmaz. 2016-ban a Selinute gondozásában megjelenő *A fejtés ellen* c. antológiában a *Vörös* című drámáját publikálták.

Több mint tíz önálló színművet mutatták be különböző szerbiai és magyarországi színházakban, és emellett számos más előadáshoz készített színpadi adaptációkat, vagy társszerző alkotója volt a színpadi szövegek szerzőinek.

Többek között Örkény István drámaírói ösztöndíjban, NKA alkotói támogatásban, Székely János drámaírói ösztöndíjban részesült, a Katona József drámaírói pályázat díjazottja volt, részt vehetett a bécsi Q21 Writer-in-Residence kéthavi rezidenciaprogramjában.

Anyai nagyapja német, szülei magyarok, férje horvát. Két (nagy)lánya van. Férjével Szabadkán él.

Szeret kísérletezni és kíváncsi.

Janovity Tijana 8. osztály

Fridrik Noémi színművész

Fridrik Noémi Vajdaságban született, Kupuszinán a József Attila Általános Iskolába járt. „Már akkor tudtam, színésznő szeretnék lenni, és ebben a családom maximálisan támogatott. Az iskolai színjátszó körbe, balettra, néptáncra, társastáncra, zongorára, szolfézásra, énekkarra és zenekarra is jártam a nyolc év alatt, majd mikor elérkezett a felvételi ideje, Pécsre kerültem a Babits Mihály Gyakorló Gimnáziumba, ahol egy csodálatos irodalomtanárnő vett a szárnyai alá, Szász-Kolumbán Olga személyében. Német tagozatra jártam, de több időt töltöttem a Pódium színjátszó szakkörben, versenyeken, mint a németórán. Onnan egyenes út vezetett a főiskolára. Elsőre felvételt nyertem Babarcsi László Kaposváron induló osztályába. 2006-ban végeztem a főiskolán, ahonnan a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházhoz szerződtem. Immár 13-ik éve vagyok a társulat tagja, ahol fantasztikus szerepeket játszhattam el.”

Főbb szerepei:

Molnár Ferenc: *Liliom* (Julika)
Bohumil Hrabal: *Sörgyári Capriccio* (Mariska),
Ray Cooney: *A miniszter félrelép* (Jane Worthington),
Choderlos De Laclos: *Veszedelem viszonyok* (Cécile Volanges),
Shakespeare: *Lear király* (Regan),
Szakonyi Károly: *Adáshiba* (Saci),
Somogyi – Zágon – Eisemann: *Fekete Péter* (Kis Klára),
Jókai Mór: *A kőszívű ember fiai* (Alfonsine),
Gerome Ragni: *Hair* (Jeanie).

Számtalan gyerekdarabban, zenés darabban, drámában játszott az évek alatt.

Lehetősége volt több színháznál vendégjátszani. Koprodukcióban a Katona József Színház és a Szputnyik Hajózási Társasággal Shakespeare *Szentivánéji álom* darabját mutatták be, ahol Heléna szerepét játszotta, míg főiskolai vizsgaelőadásukban Hermia lehetett. Tatabányán és Győrben is eljátszhatta Egressy Zoltán *Portugál* című darabjában Masni szerepét, illetve az Egri Pincészház *Tanulmány a nőkről* című darabjában dr. Képes Vera volt.

„2015 és 2016-ban megszülettek a lányaim és az idei évadban tértem vissza a színpadra. Jelenleg Shakespeare *Macbeth*, Feydeau *A balek* (A hülyéje), illetve Cloud Magnier *Oscar* című darabjában láthat a nagyközönség.”

Czajlik József színházi rendező, színész

1975. június 1-jén született Dunaszerdahelyen. A kassai magyar tanítási nyelvű ipariskolában érettségizett 1993-ban. Ezt követően a Kassai Thália Színház, majd 1994–1995-ben a Komáromi Jókai Színház, 1995–1997-ben ismét a Thália tagja lett. 1997–2002 között rendezést tanult Pozsonyban, majd a budapesti Bárka Színház főrendezője lett. A Komáromi Jókai Színház-beli Amadeus-rendezése 2001-ben a kisvárdai Határon Túli Magyar Színházi Fesztiválon fődíjat, a budapesti Országos Stúdiószínházi Fesztiválon rendezői különdíjat kapott. Az Amadeusból tévéfilmet is rendezett. 2007-ben Gál Tamással Epopteia néven színházi műhelyt alapított. Jelenleg a Kassai Thália Színház igazgatója.

Fontosabb rendezések és elismerések:

1993

J. Saunders: *Over the wall* – “X” Iparista Kisszínpad, Kassa

Jókai Napok Színházi Fesztivál, Komárom – fődíj
Ferenczy Anna Díj – kiemelkedő fiatal tehetségeknek

1995

Ismeretlen szerző: *Bacchus*, “X”

Iparista Kisszínpad, Kassa
Jókai Napok Színházi Fesztivál, Komárom – fődíj és legjobb rendezés díja

2000

Ostrovskij: *Hozomány nélküli menyasszony* – VŠMU Pozsony, záróvizsga

Legjobb rendezés, legjobb előadás, legjobb dramaturgia, színészi díjak – UNIVERSITAS, Egyetemi Színházak Nemzetközi Fesztiválja, Pécs
Legjobb előadás – ZLOMVAZ, Egyetemi Színházak Nemzetközi Fesztiválja, Prága
International Festival of Theater Universities, Amsterdam, NL

2001

P. Schaffer: *Amadeus*, Jókai Színház, Komárom
Fődíj – Határon Túli Színházak Fesztiválja, Kisvárd
Rendezői Különdíj–Stúdiószínházak Fesztiválja, Budapest

2002

Pablo Neruda: *Joachima Murieta dicsősége és bukása* 2002 – VŠMU Pozsony

2003

Kenneth Grahame: *Szellő a füzesben* – a Gárdonyi Géza Színház Eger és a Színház- és Filmművészeti Egyetem koprodukciója

Művészeink, akiknek a szépet köszönhetjük a XXIV. Találkozón

Nagy Kornélia,
az arculat motívumának kidolgozója

1995-ben születtem Szabadkán. Nagyon szeretem ezt a várost. Itt jártam a Svetozar Marković Gimnázium természettudományi szakára. Akkoriban kezdtem naplószerűen rajzolgatni. Egy feladat miatt megmutattam ezeket a rajztanárunknak, Miroslav Jovančićnak, aki a mesterem lett, és akit azóta a barátomnak mondhatok. Rengeteget biztatott, és neki köszönhetem, hogy megpróbáltam a felvételit. A legkedvesebb emlékeim közé tartozik, amikor a Raichle-palota padlásán tanulhattam rajzolni. Most meg pár hónap múlva végzem a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának tervezőgrafikus mesterképzését. Pécsset is imádom. Nekem valamiért kifejezetten hasonlít Szabadkára. A Zsolnay Kulturális Negyedben van a karunk, ahol az udvaron egy ugyanolyan óriás kék amfóra van, mint Palicson. Meg itt vannak hegyek. Ez egy nyomós érv. Sokat sétálok az erdőben. Fél évet tanultam csere-diákprogrammal Lengyelországban, Wrocławban. Csodálatos élmény volt. Egyetem után szakmai gyakorlatokra jelentkeztem szintén ezzel a programmal, minél több országba. Minél többet szeretnék látni. Meg tengerparton élni pár hónapot. Részt vettem kiállításokon Vajdaságban, Magyarországon, egyszer Abu-Dzabiban, Lengyelországban, Franciaországban. Több művésztelepen voltam. Eddigi fontosabb munkáim közül legfrissebb a 2020Troubadours nemzetközi zenés projekt arculata lesz. Tavaly nyáron nagyon szerettem az Etnofestet, és amire még büszke vagyok, az a 2017-es orfűi irodalmi slamtábor arculata. Két könyvet illusztráltam, és remélem, még nagyon sokat fogok. A Pécsi Tudományegyetem 650. évfordulós dizájn pályázatán többek közt az én munkámat is kiválasztották. Nagyon jó érzés része lenni ilyen dolgoknak. Abba viszont még mindig furcsa belegondolnom, hogy valaki olyan tás-
kát vagy pólót hord, amit én terveztem, illetve hogy kint lógnak a képeim idegen falakon...

A tervezőgrafika alkalmazott művészet. Általában az autonóm dolgaimból indulok ki. Manuálisan szeretek dolgozni. Azok a munkák tetszenek, amiben látszik az ember keze nyoma. Lélekkel dolgozni.

Őszintén. Érzelmeket, hangulatokat, szavakat, gondolatokat használlok. Viszonylag könnyen ráhangolódok a témákra és megpróbálom teljesen körüljárni, elmerülni benne. Kíváncsi ember vagyok, figyelem a világot és igyekszem minél jobban megélni. Majd befelé figyelek és rajzolok. A képeimet nem szeretem megmagyarázni, viszont az nagyon izgalmas, mikor mások mondják el, mit látnak bennük.

Az eddigi legjobb dicséret amit kaptam, hogy értik, amit a képeim mondanak. Szerencsés vagyok, mert azt csinálom, amit szeretek. Szeretném megmutatni, hogy milyen csodálatos a világ.

Pál Anikó,
tördelőnk, nyomdászunk, szerkesztőnk, aki az idei Találkozó nyomtatványait készítette

Harmadjára lehetek részese annak a kiváló csapatnak, akik minden évben 10 napra csodát varázsolnak egy-egy településre. Örömmel és nagy szeretettel dolgozom velük át az éjszakákat azért, hogy a remek előadások mellett a nyomtatványokkal is színesítsük és tájékoztassuk az érdeklődőket.

A nyomda világával több mint 20 éve ismerkedtem meg, de kiadványszerkesztéssel csak pár évvel később kezdtem foglalkozni. Ennek is már legalább 15 éve... A Szegedi Tudományegyetemen kommunikáció szakos bölcsészként szereztem mester-diplomát, viszont a tördelésben és számítógépes grafikában rejlik ezernyi lehetőség és szépség annyira elvarázsolt, hogy ezt a szerelmet egy pillanatra sem adnám fel a tanult szakmámért. Főállásban a Magyar Állattenyésztők Lapja tördelőszerkesztője vagyok, de emellett számos vajdasági és magyarországi cégnek, egyesületnek dolgozom.

Örülök a lehetőségnek, hogy ismét együtt dolgozhatunk, hogy én is belekóstolhatok a híres kupuszini vendégszeretetbe és így közelebbről is részese lehetek a számomra annyira kedves amatőr színjátszók világának. Bízom benne, hogy munkámmal egy picit vissza tudok adni abból, amit én kapok a Találkozótól!

Kanyó Ervin,
képzőművészünk, a XXIV. Találkozó festménydíjainak alkotója

Kanyó Ervin 1976-ban született. És azóta szeret utazni. Közben nézelődik sokat, időnként előveszi rajzeszközét, hogy mindazokat a képeket, egy kicsit más-hogyan láttatva, rajzolva elmesélje. Az Újvidéki Művészeti Akadémia Képzőművészeti Szakirányának grafika szakán diplomázott 2001-ben Halil Tikvesa és Milan Stanojev osztályában. Egyetemi évei alatt, 1999-ben, a NATO-bombázások idején, mikor létbizonytalanság uralkodott el e vidéken, (ezzel együtt az egyetem befejezésének lehetősége is) egy évig Budapesten folytatta tanulmányait. Ezután azonban hazajött és tervezőgrafikusként tevékenykedett. Pár évvel később a tanári hivatásnál találta magát. Azóta is ezt műveli, időközben turistákat vezet helyi idegenvezetőként és kiállít viszonylagos rendszerességgel. Hogy miket?

„Grafika, montázs, kollázs, ezek a jellegzetes eszközei Kanyó Ervinnek, aki „3D-be” is „kiterjeszti” képeit: lámpákat is tervez, alkotói módszere rétegzettség is ezekben érhető tetten igazán. Képei sok város egy-egy momentumából állnak össze, melyek főleg a Délvidékhez kapcsolódnak, a balkáni dekadencia érzése fejeződik ki bennük. A grafikákon a kopott házak, az embereket elrejtő utcák, terek ragadják meg a szemet és a lelket, hogy tolmácsolják a „hely szellemét”, ám, sokszor hatalmába keríti az érzés: nem inkább a szellemek helyéről van-e itt inkább szó. Valóság, képzelet, álom vékony mezsgyéjén járunk, a láthatón túli láthatatlanra tesznek utalást úgy, hogy mindvégig a láthatót mutatják meg. A nagyon is konkrét motívumokból a szürrealitás felé mozdulnak el a képek, és tág értelmezési módok izgalmas nézőpontjait kínálják.

Leginkább városi tájképek/látképek, melyek a kollázs és a grafika finom összehatásából bontakoznak ki. A magas, hallgató, klasszicista és szecessziós jegyeket mutató házsorok csendesen hallgatnak, hagyják magukat, az általuk kínált látványt megrajzolni. Fölöttük a szűkre szabott, de érezhetően végtelen ég, mely a legtöbb képen színével erőteljes hangulati hatást kelt. De mindez a házak ábrázolásához igazodik: láthatóan az épület, az elemek kapcsolódása, a homlokzat mint kidíszített, részletgazdag felület érdekli Kanyót, aki motívumokat gyűjt. Kanyó képei tanúsága szerint a gyűjtögetés fázisában tobzódik; a stílusjegyek, a motívumok megmutatásának igyekezete pedig szerencsés módon találkozik a grafikus tehetséggel és a különféle technikák izléses alkalmazásával.

Kollázs technikája ezen a ponton kapja meg jelentőségét. A kollázsokon a feltűnően elkülönülő képelemek alkotnak egy egészet. A technika lényege tehát, hogy megmutatja, az eredeti képek bár különböző forrásból valók, mégis van valami kapcsolat közöttük. Expresszivitás költözik így a képekbe. Az újságpapírok, a sötétebb csomagolópapír szerű foltok árnyékként, a világosabb részek fénylő felületekként tesznek mély hangulati benyomást a szemlélőre. A vonalakkal elkülönített képmezők között egy-egy újságpapírból kitépett fecni kapcsolatot teremtet, oldja, vagy erősíti a feszültséget... a témájával, azaz a mállás, az idő romboló erejének megmutatásával éppen hogy felhívja a figyelmet az idő múlására. Furcsa paradoxon elé állít tehát minket, melynek feloldásához a képek rétegzettsége a kulcs. Pontosabban az, hogy elmerülünk a motívumok egymásba játszásában, mely által a kulturális sokszínűség nyomaira való utalásokat is észreveszünk, s tovább menve az értékek mibenlétére is rákérdezünk; mi, akik nézzük a képet, s ezáltal saját világunkat, a városhoz való viszonyunkat is átértékelhetjük.”

Bedi Katalin esztéta írása alapján

impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIV. Találkozásának színlapja
Kiadja a kupuszini Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Nagy Kornélia munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Bíró Tímea, Hajvert Lódi Andrea, Oláh Tamás, Szerda Zsófia • A rendezvény fotósa: Stock János és Szerda Zsófia • A Súgó színlap online is elérhető és leolvasható a mellékelt QR-kódon • 2019 áprilisa, Kupuszina

